

ŠIAULIŲ DIDŽDVARIO GIMNAZIJA

DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI INDEKSO NUSTATYMO ATASKAITA

2025-05-20

Šiauliai

Šiaulių Didždvario gimnazija, vadovaudamasi Šiaulių miesto savivaldybės mero 2024 m. gruodžio 19 d. potvarkiu Nr.M-1712 „Dėl biudžetinių įstaigų, kurios 2025 m. turės įgyvendinti savivaldybės 2025-2027 metų strateginio veiklos plano uždavinio „Taikyti gerąsias valdymo praktikas savivaldybėje ir jos valdomosiose įmonėse ir įstaigose“ rodiklį „Savivaldybės biudžetinių įstaigų, organizuojančių anoniminę darbuotojų apklausą tolerancijos korupcijos indeksui nustatyti, dalis, sąrašo patvirtinimo“, 2025 m. balandžio mėn. atliko anoniminę apklausą. Atlikta apklausa buvo siekiama nustatyti gimnazijos darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksą, t. y. buvo siekiama atskleisti, koks yra gimnazijos darbuotojų požiūris į korupciją, koks gimnazijos darbuotojų santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis, gimnazijos darbuotojų sąmoningumo lygį šioje srityje bei pasirengimą dalyvauti įgyvendinant korupcijos prevencijos priemones.

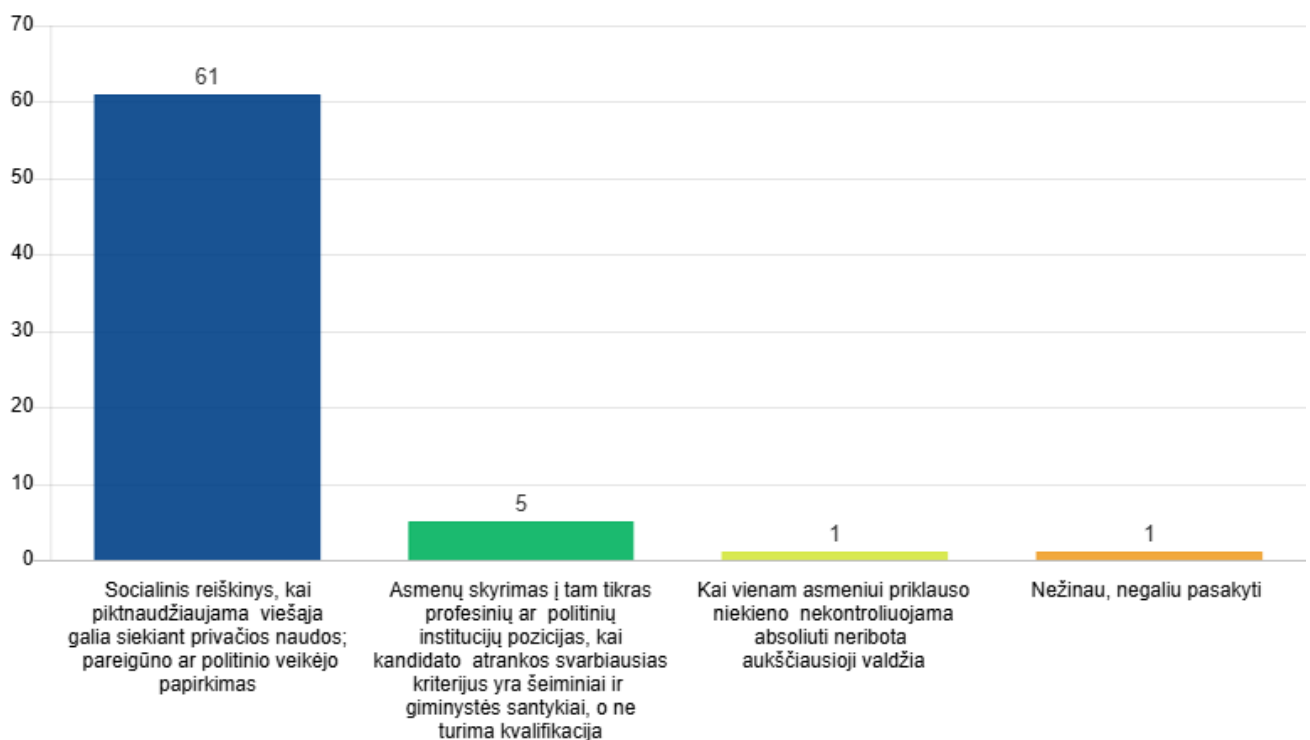
Anoniminė tyrimo anketa buvo pateikta visiems gimnazijos darbuotojams, apklausoje dalyvavo 68 darbuotojai (82,9%). Klausimynas sudarytas anonimiškumo principu, gauti duomenys pateikiami tik statistiškai apibendrinti. Anketoje buvo pateikta 15 klausimų, žemiau pateikiama rezultatų santrauka.

REZULTATŲ SANTRAUKA

1. Ar Jūs žinote, kas yra korupcija?

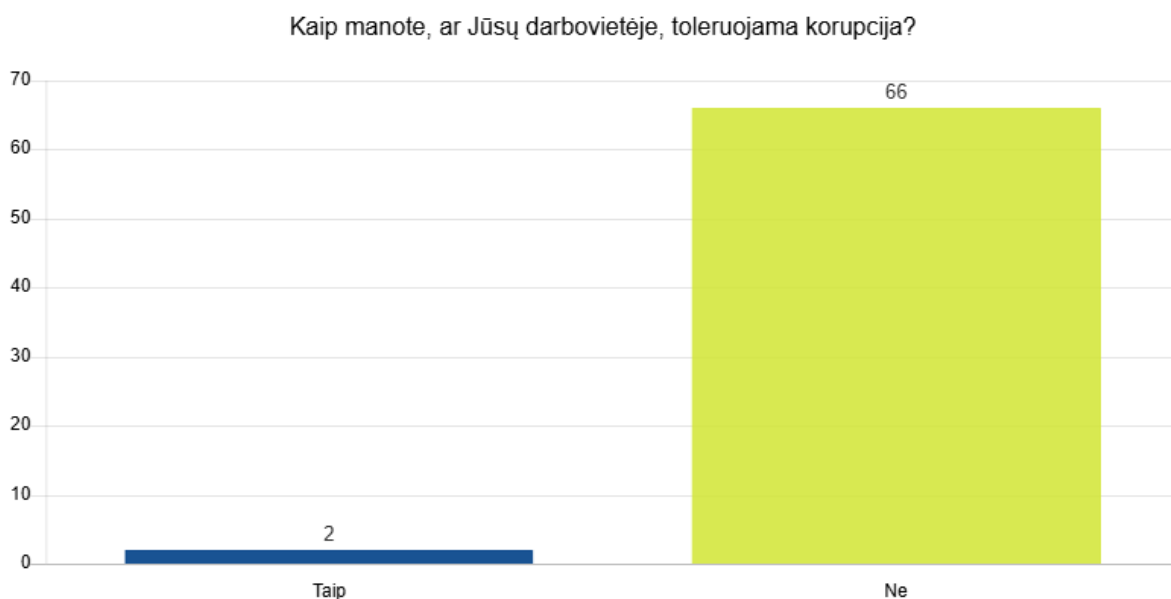
Vadovaujantis rezultatais, dauguma respondentų (89,7 %) teisingai identifikavo korupciją kaip socialinį reiškinių, kai piktnaudžiaujama viešąja galia siekiant privačios naudos. Nedidelė dalis (7,4%) painioja korupciją su nepotizmu – giminaičių ar pažįstamų skyrimu be atitinkamos kvalifikacijos, o vos 1,5 % mano, kad korupcija yra absoliuti valdžia ar nežino atsakymo.

1. Ar Jums yra žinoma, kas yra korupcija? Pažymėkite teisingą variantą.

2. *Kaip manote, ar Jūsų darbovietėje toleruojama korupcija?*

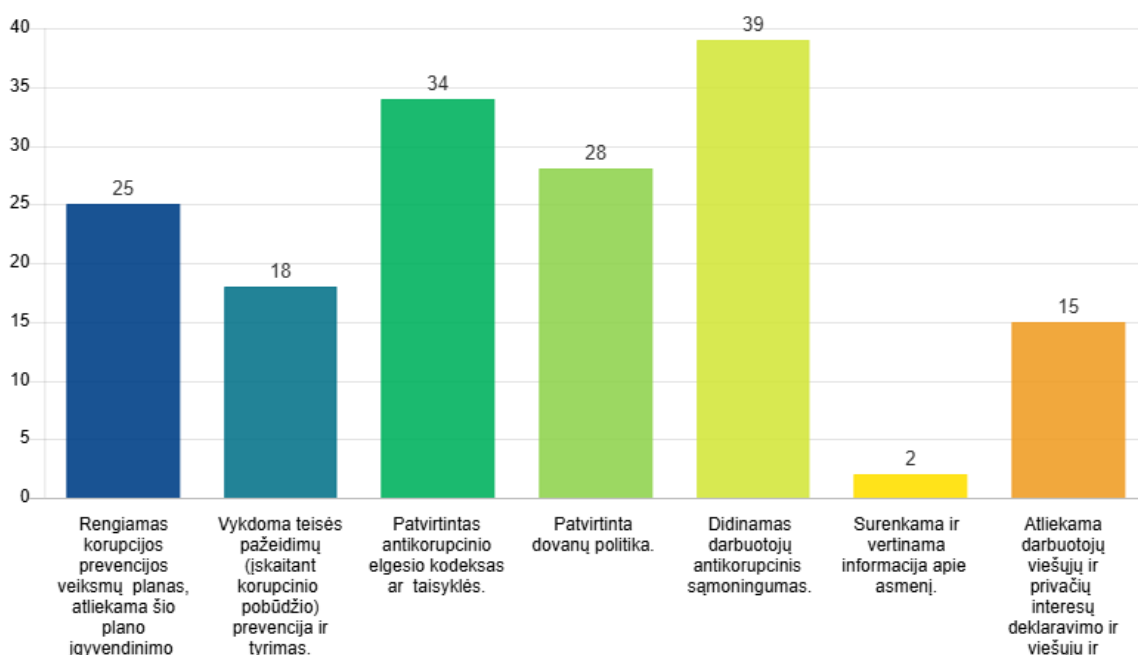
Analizuojant šio klausimo rezultatus, matyti, kad didžioji dauguma respondentų (97,1 %) mano, jog jų darbovietėje korupcija nėra toleruojama. Tik 2,9 % respondentų nurodė, kad korupcija jų darbovietėje yra toleruojama.

3. *Kokias Jūsų darbovietėje vykdomas antikorupcines priemones žinote?*

Vadovaujantis apklausos duomenimis, darbuotojai nurodė, kokias antikorupcines priemones jie atpažįsta savo darbovietėje. Dažniausiai įvardyta priemonė buvo darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo didinimas – ją pažymėjo 39 respondentai. Antikorupcinio elgesio kodeksą ar taisykles nurodė 34 asmenys, o dovanų politiką – 28. Taip pat 25 darbuotojai pažymėjo, kad jų įstaigoje yra rengiamas korupcijos prevencijos veiksmų planas ir vykdoma jo įgyvendinimo stebėseną. Teisės pažeidimų (įskaitant korupcinio pobūdžio) prevenciją ir tyrimą atpažino 18 respondentų. Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo bei jų derinimo kontrolę ir stebėseną nurodė 15 darbuotojų. Mažiausiai pažymėta priemonė – informacijos apie asmenį surinkimas ir vertinimas; ją įvardijo tik 2 respondentai.

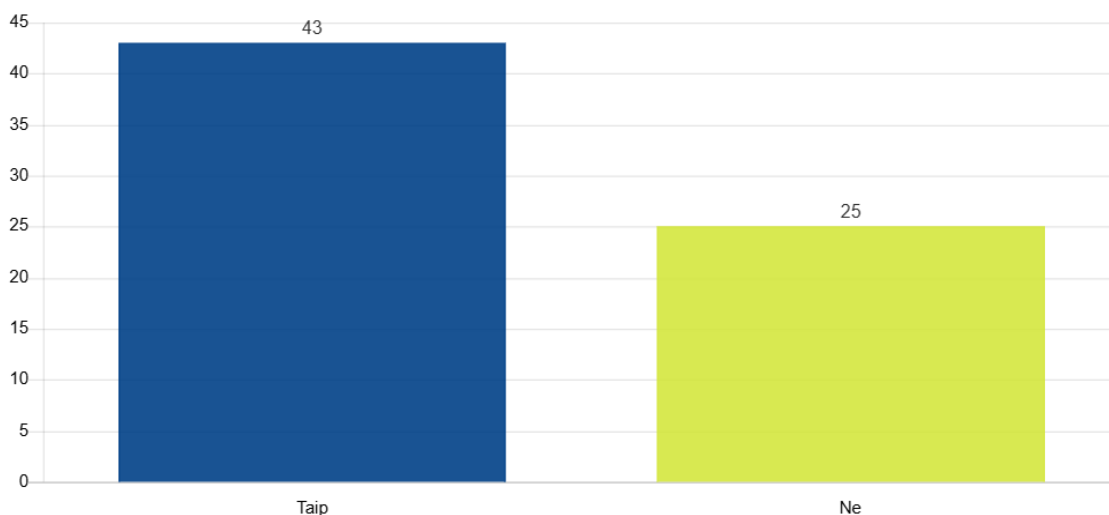
Kokias Jūsų darbovietėje vykdomas antikorupcines priemones žinote? Pažymėkite jas.

4. Ar Jūsų įstaigoje yra paskirtas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo?

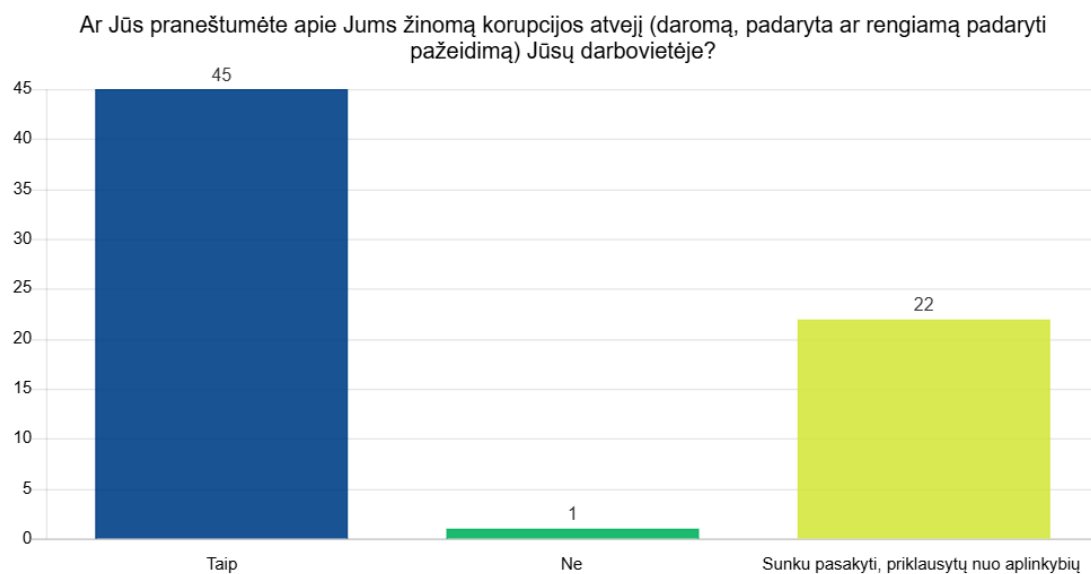
Remiantis apklausos duomenimis, dauguma respondentų 43 (63,2%) nurodė, kad jų įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą. 25 respondentai (36,8 %) teigė, kad tokio asmens jų įstaigoje nėra.

Ar Jūsų įstaigoje yra paskirtas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo?

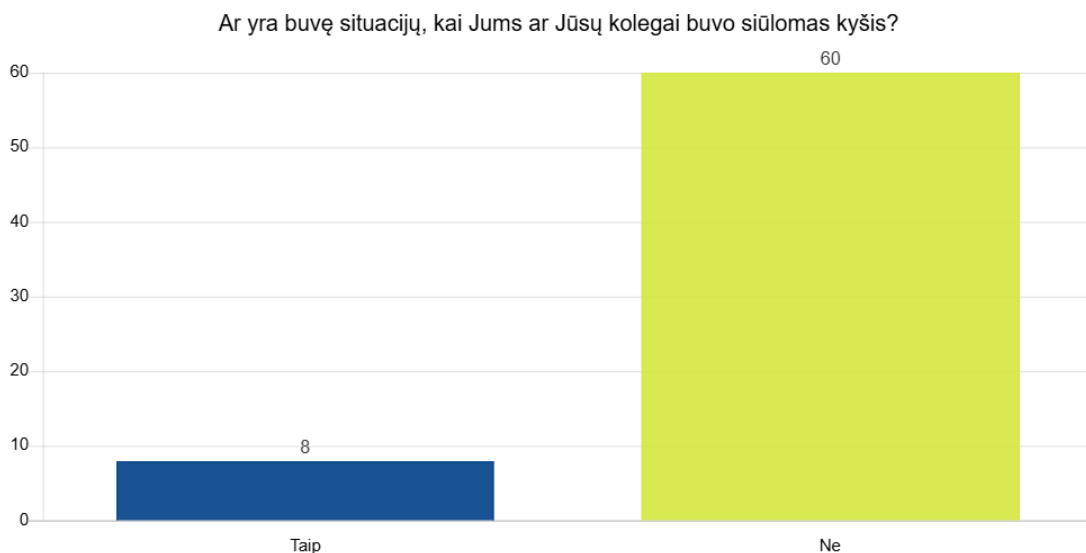
5. Ar praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį (daromą, padarytą ar rengiamą padaryti pažeidimą) Jūsų darbovietėje?

Džiugina tai, kad 45 (66,2 %) respondentai praneštų apie korupcijos atvejį. 1 (1,5 %) respondentų nepraneštų, o 22 (32,4 %) respondentų nežino, ar praneštų.

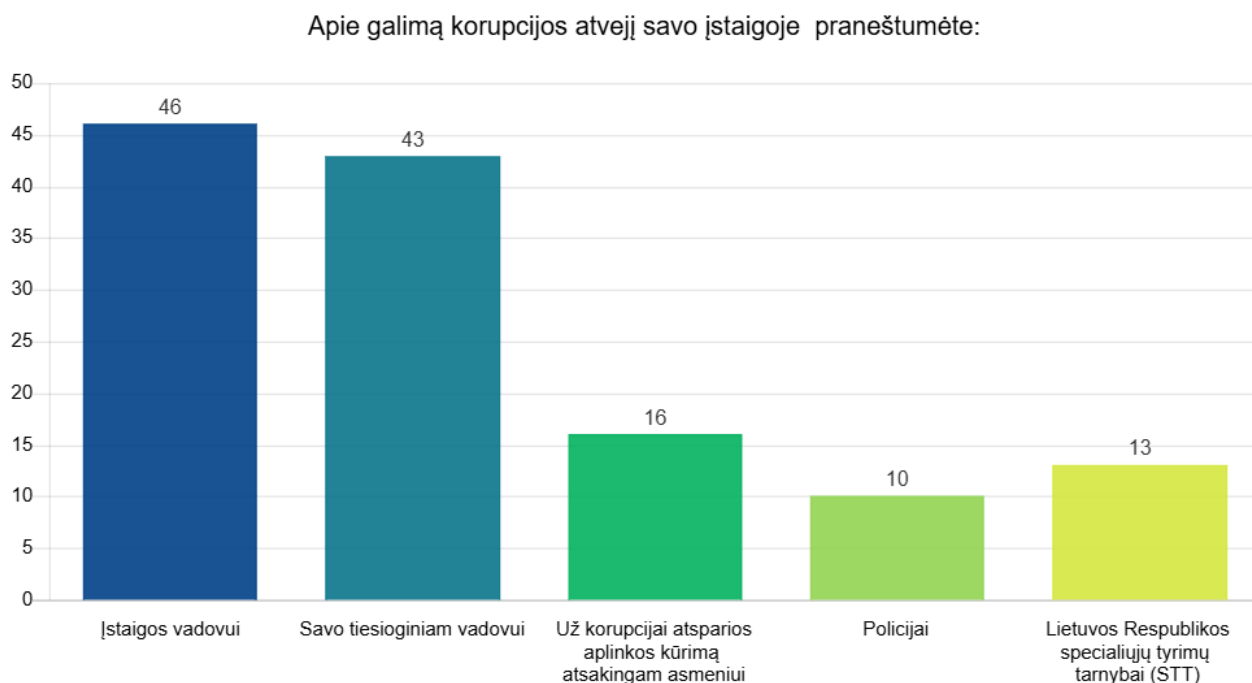
6. *Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis?*

Dauguma darbuotojų, t. y. 88,2% teigia, kad kyšio siūlymo atvejų nėra buvę. 8 apklausoje dalyvavę asmenys (11,8 %) teigia, kad yra tiesiogiai ar netiesiogiai susidūrę su kyšio siūlymo situacija.

7. *Kam pranešumėte apie galimą korupcijos atvejį savo įstaigoje.*

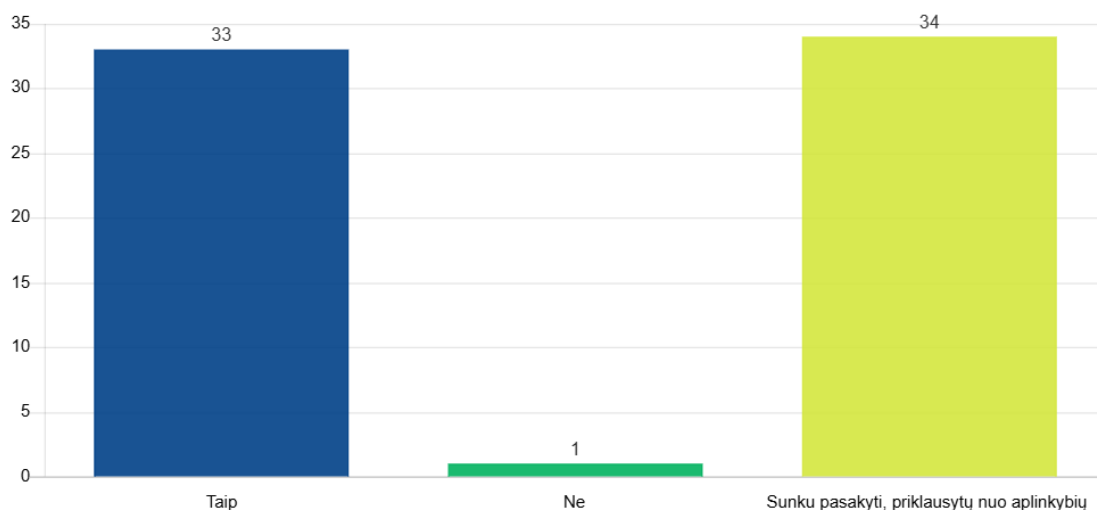
Apklausoje respondentai galėjo pasirinkti kelis atsakymų variantus (iš viso buvo pateikti 128 pasirinkimai t. y. dalyviai rinkosi daugiau nei vieną atsakymą). Apie galimą korupcijos atvejį įstaigoje darbuotojai praneštų: įstaigos vadovui – 46 (35,9 %), savo tiesioginiam vadovui – 43 (33,6 %), už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui – 16 (12,5 %), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (STT) – 13 (10,2 %), policijai – 10 (7,8 %).

8. *Jei susidurtumėte su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje, ar apie tai praneštumėte?*

48,5% gimnazijos darbuotojų susidūrę su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje apie tai praneštų, pusė apklaustųjų (50%) sprendimą priimtų pagal aplinkybes ir tik 1 asmuo (1,5 %) apie korupciją ne savo darbo vietoje nepraneštų.

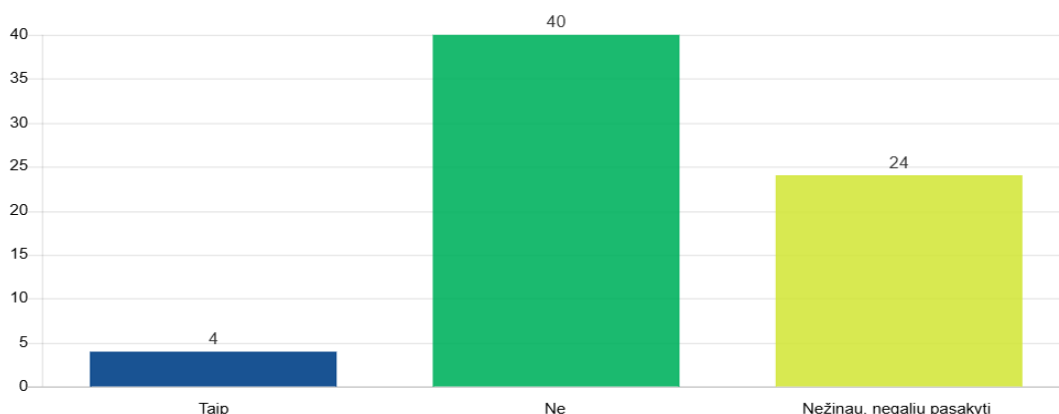
Jei susidurtumėte su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje, ar apie tai praneštumėte?

9. *Ar darbovietėje, Jūsų nuomone, egzistuoja nepotizmas, kronizmas, favoritizmas ar partinis protegavimas (pvz., įdarbinant, skiriant aukštesnius atlygius darbuotojams, susijusiems giminystės, politiniais ar artimos draugystės ryšiais, pagalba favoritams juos skiriant į aukštesnes pareigas, teikiant lengvatas ir privilegijas)?*

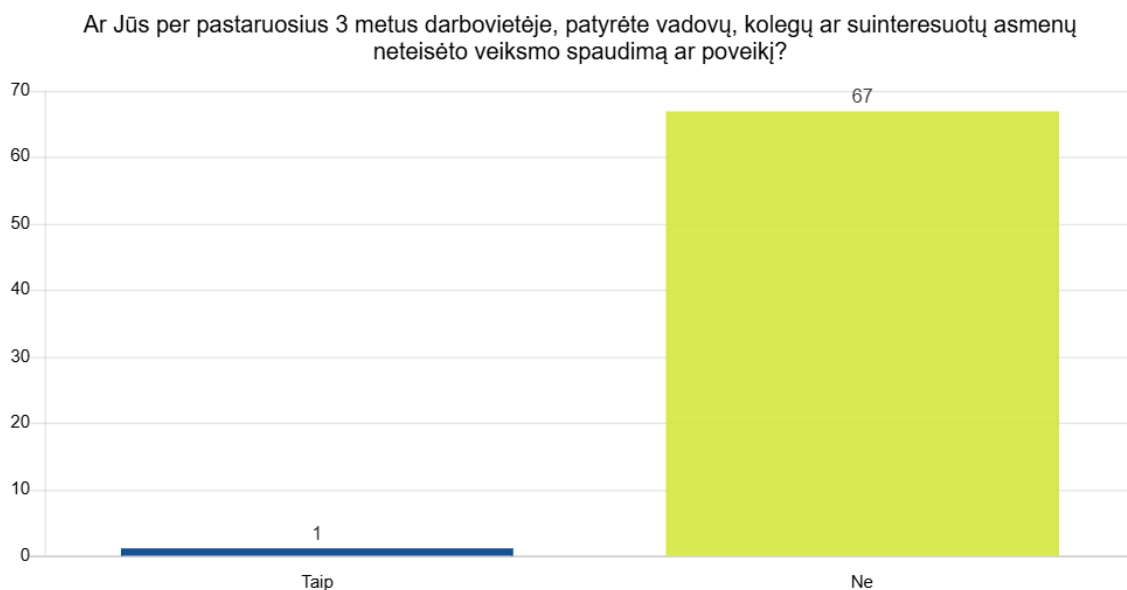
4 (5,9 %) asmenys teigia, kad darbovietėje egzistuoja nepotizmas, kronizmas, favoritizmas ar partinis protegavimas, 40 respondentų (58,8 %) mano, kad tokių reiškinių gimnazijoje nėra, 24 asmenys (35,3 %) nežino ir į klausimą negali atsakyti.

Ar darbovietėje, Jūsų nuomone, egzistuoja nepotizmas, kronizmas, favoritizmas ar partinis protegavimas (pvz., įdarbinant, skiriant aukštesnius atlygius darbuotojams, susijusiems giminystės, politiniais ar artimos draugystės ryšiais, pagalba favoritams juos skiriant į aukštesnes pareigas, teikiant lengvatas ir privilegijas)?

10. *Ar Jūs per pastaruosius 3 metus darbovietėje, patyrėte vadovų, kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėto veiksmo spaudimą ar poveikį?*

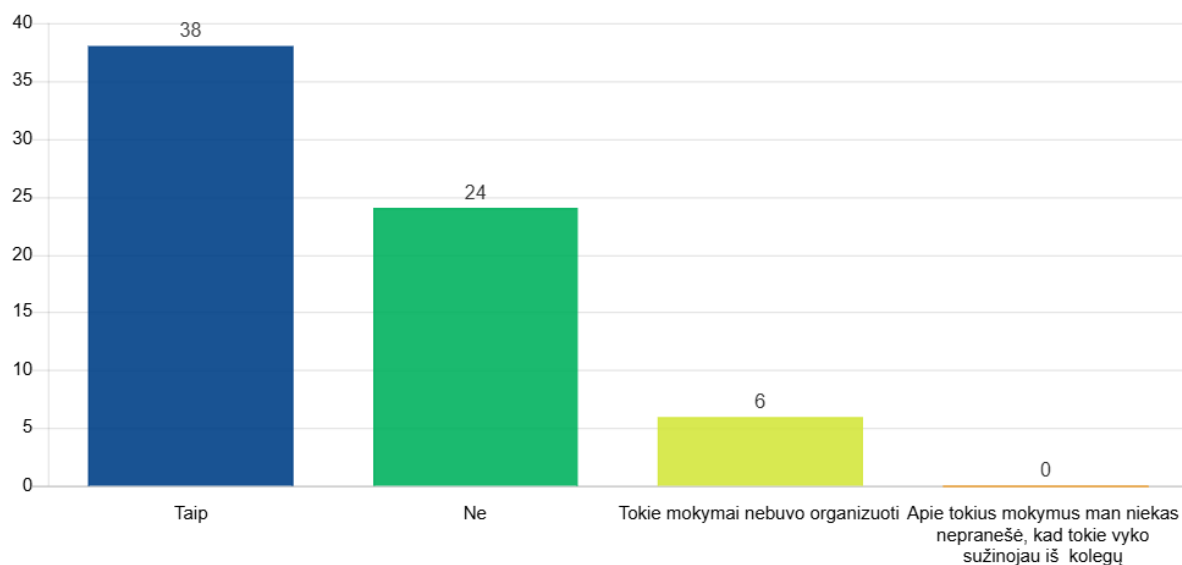
67 asmenys (98,5 %) atsakė, kad su tokiu spaudimu nesusidūrė, 1 asmuo (1,5 %) atsakė, kad patiria spaudimą.

11. Ar Jūs per pastaruosius 3 metus dalyvavote antikorupciniuose mokymuose (pvz., apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą, tinkamą interesų konfliktų valdymą, antikorupcinio, etiško elgesio normų laikymąsi, informavimą apie galimybę pranešti ir pan.)?

38 asmenys (55,9 %), t. y. daugiau nei pusė dalyvavo antikorupciniuose mokymuose. 24 respondentai (35,3 %), teigia, kad nedalyvavo. 6 asmenys (8,8 %) teigia, kad tokie mokymai nebuvo organizuoti.

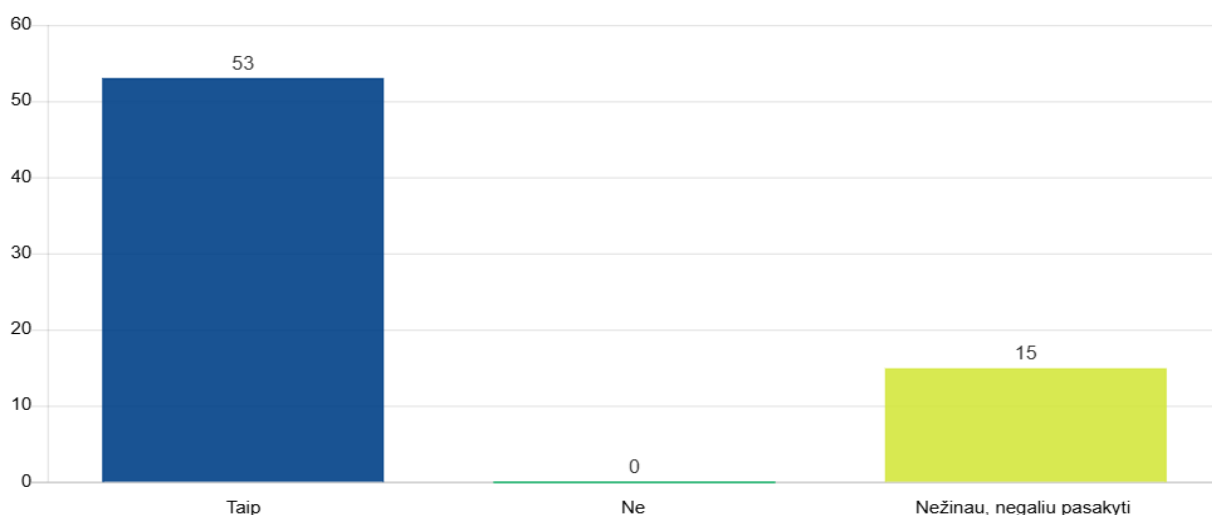
Ar Jūs per pastaruosius 3 metus dalyvavote antikorupciniuose mokymuose (pvz., apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą, tinkamą interesų konfliktų valdymą, antikorupcinio, etiško elgesio normų laikymąsi, informavimą apie galimybę pranešti ir pan.)?

12. Kaip manote, ar įstaigoje, kurioje dirbate, veiklos procesai (dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, atrankos į pareigas ir pan.) yra organizuojami skaidriai?

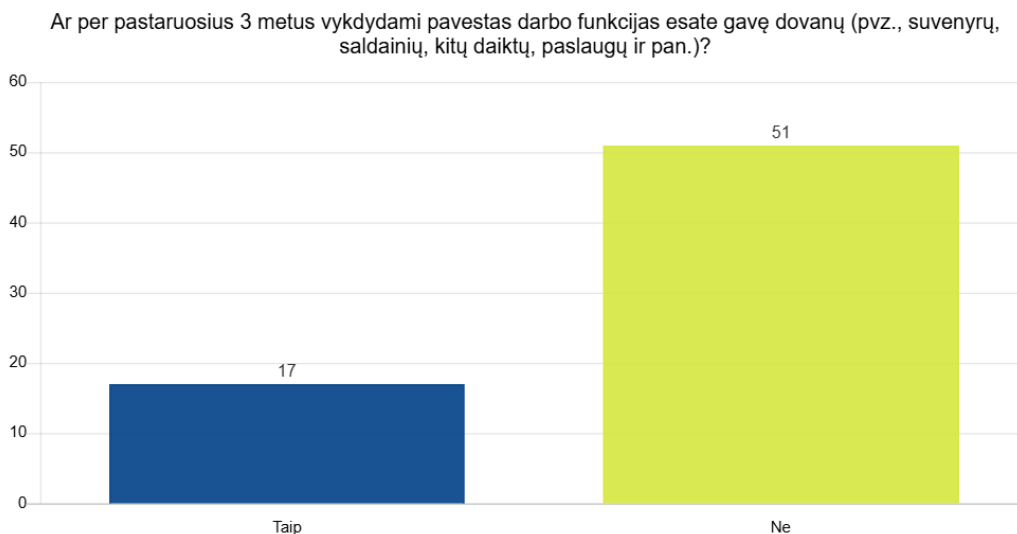
Didžioji dauguma respondentų (77,9 %) mano, kad jų įstaigoje veiklos procesai (pvz., viešieji pirkimai, atrankos į pareigas) yra organizuojami skaidriai. Nei vienas respondentų neatsakė neigiamai, o 22,1 % nežino arba neturi aiškos nuomonės.

Kaip manote, ar įstaigoje, kurioje dirbate, veiklos procesai (dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, atrankos į pareigas ir pan.) yra organizuojami skaidriai?

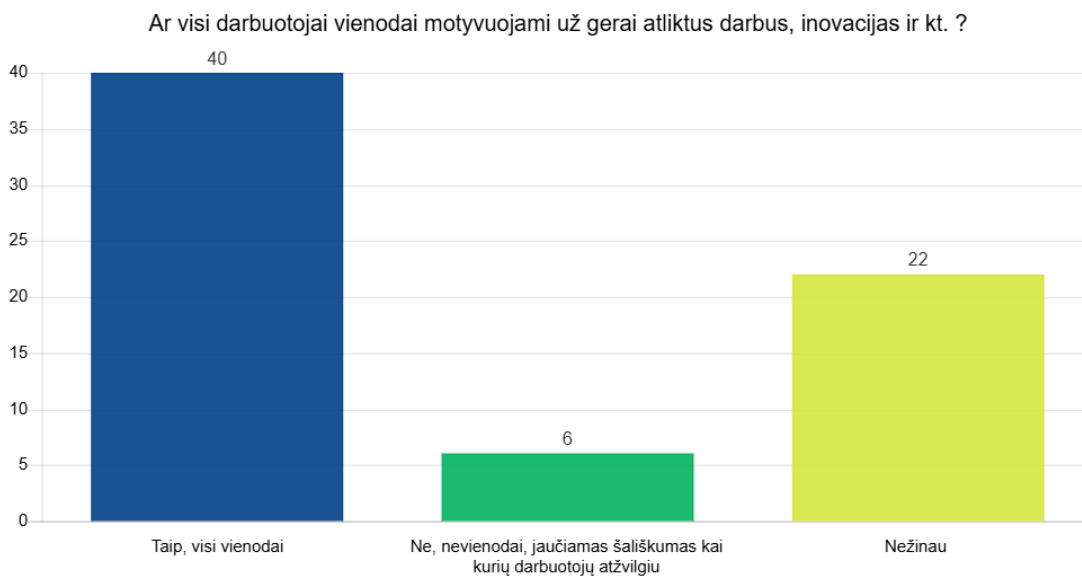
13. Ar per pastaruosius 3 metus vykdydami pavestas darbo funkcijas esate gavę dovanų (pvz., suvenyrų, saldinių, kitų daiktų, paslaugų ir pan.)?

Per pastaruosius 3 metus 25 % (17) respondentų nurodė, kad vykdydami darbo funkcijas yra gavę dovanų (suvenyrų, saldinių ir pan.), o likusieji 75 % (51) teigia, kad dovanų negavo.

14. Ar visi darbuotojai vienodai motyvuojami už gerai atliktus darbus, inovacijas ir kt. ?

58,8 % respondentų mano, kad visi darbuotojai yra vienodai motyvuojami už gerus darbus, inovacijas ir pan. 8,8 % jaučia šališkumą ir teigia, kad motyvavimas vyksta nevienodai, 32,4 % nežino arba neturi aiškos nuomonės.

15. Jūsų pastabos, pasiūlymai, pastebėjimai.

Dauguma respondentų neturėjo konkrečių pastabų ar pasiūlymų – dažniausiai kartoti atsakymai buvo „neturiu“, „ačiū“, „pastabų neturiu“, kas leidžia daryti prielaidą, jog darbuotojai vertina situaciją kaip patenkinamą ar net gerą. Ne vienas atsakymas išreiškė padėką ir pasitenkinimą darbo aplinka bei kolektyvu. Taip pat pabrėžta, kad įstaigoje viskas vyksta skaidriai ir aiškiai, o korupcijos apraiškų nepastebima.

Respondentai ne kartą išreiškė tvirtą poziciją prieš korupciją – pasikartojo frazės „korupcijai ne“, „reikia kovoti su korupcija“, „korupcija netoleruotina“. Pastebėta, kad sąžiningas elgesys yra ne tik pareiga, bet ir pavyzdys mokiniams. Buvo išsakyta nuomonė, kad simbolinės dovanėlės, tokios kaip saldainiai ar suvenyrai iš mokinių ar kolegų, nėra laikytinos kyšiais, o veikiau nuoširdi padėka.

APKLAUSOS REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Džiugu tai, kad gimnazijos darbuotojai dažniausiai vertina įstaigos veiklą kaip skaidrią, palaiko sąžiningumo principus ir išreiškia aiškią nuostatą prieš korupciją, tačiau pastebimas ir tam tikras informuotumo ar praktinio susidūrimo su aptariamomis situacijomis trūkumas.

Apklausa parodė, kad dauguma darbuotojų gerai supranta, kas yra korupcija, ir mano, jog jų darbovietėje ji nėra toleruojama. Įstaigos veiklos procesai vertinami kaip skaidrūs, o apie korupcijos atvejus dauguma praneštų vadovybei. Žinoma nemažai antikorpinių priemonių, tačiau ne visi informuoti apie atsakingus asmenis ar mokymų galimybes. Atvirose pastabose dažniausiai pabrėžtas sąžiningumo svarbos suvokimas ir pasitikėjimas kolektyvu.

Darbuotojams yra žinomos įvairios antikorpinės priemonės: paminėti veiksmų planai, elgesio taisyklės, dovanų politika bei pastangos ugdyti sąmoningumą. Tačiau ne visi žino, kad įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už antikorpinės aplinkos kūrimą – tai rodo informacijos sklaidos trūkumą.

Gimnazijos direktorius,
atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą

Vitalis Balsevičius